

Cena numeru
40.000 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie 750.000.

Z przes. poczt.

Miesięcznie 850.000

poza Łodzi 1 numer 44.000

Konto P.K.O. 60594.

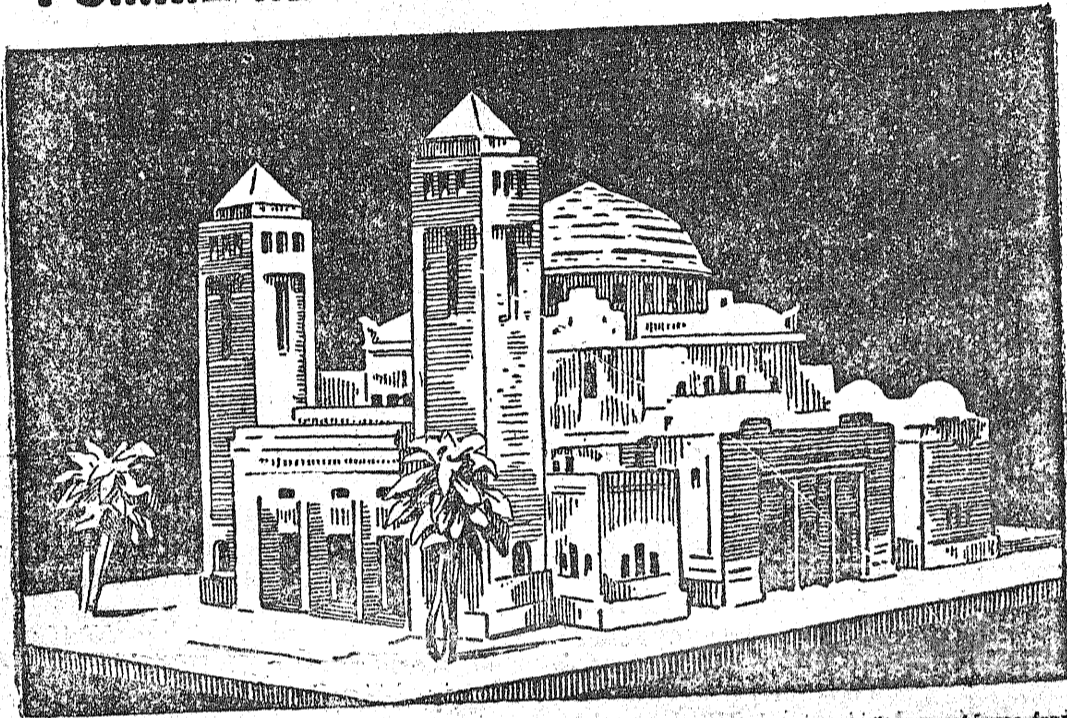
Należytość pocztowa
opłacona ryczałtem.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 15 grudnia 1923 r.

Pomnik na cześć czarnych bohaterów.

Ilustracja powyższa przedstawia model wspaniałej bazyliki, która ma być wzniesiona w Afryce francuskiej na terenach Dakaru, celem uczczenia murzynów, radych na ziemi francuskiej w obronie cywilizacji.

Od Administracji

Skutkiem niezwyklego podrożenia papieru zmuszeni jesteśmy z dniem 11 b. m. podnieść cenę egz. pojedynczego na

40.000 mk.

— w niedzielę i święta —

50.000 mk.

w poniedziałki i dni poświęczone

30.000 mk.

Prenumerata kosztować będzie 950.000 mk. miesięcznie, łącznie z odnoszeniem do domu. Jednakowoż prenumeratorzy, którzy, uregulują prenumeratę

w administracji „Rozwoju“

do dnia 15 b. m. zapłacą tylko

680.000 mk.

Jednocześnie zaznaczamy iż prenumeratorzy zalegający w opłacie będą zmuszeni uiszczać zaległe miesiące po cen bieżących.

Adm. „Rozwoju“

BEZ WZAJEMNOŚCI.

Widocznie — mimo liczebnej mniejszości — przewagą żydostwa w walce z narodem polskim kilkoma różnymi tłumaczy się przyczynami, a jedną z najważniejszych jest przenikanie żydów do społeczeństwa polskiego przy równoczesnej absolutnej izolacji własnego ich społeczeństwa, od wpływów jakichkolwiek i przenikań obcych.

Ten sam stosunek bez wzajemności znamionuje każde ghetto żydowskie w jakimkolwiek narodzie na ziemi umiejscowione. Wiele niezłomnych konieczności i sił życiowych i dziejowych złożyło się na ten brak wzajemności. Pozostanie on nienaruszonym na zawsze. Nikt nie ma chęci, ani zamiaru przenikać ghetta. Natomiast żydzi wszędzie z całym sił starają się przenikać społeczeństwa nieżydowskie.

Taki stan rzeczy wytwarza w walce sytuację dla żydów wysoce korzystną, daje im bowiem do rąk bezustanną inicjatywę i ofensywę, zmuszając przeciwnika do wojny wyłącznie obronnej. Można to porównać do dwóch armii — żydowskiej i np. polskiej. Armia żydowska ma w obozie polskim liczne placówki swoich ludzi, wywiadów agitacji i propagandy. W obozie zaś żydowskim ani stopa polska nie powstała i nie zostanie.

Należy w wyobraźni i w rachunku umysłowym przejrzeć i rozważyć pod tym kątem widzenia wszystkie pozycje życia bieżącego, aby ocenić ogrom płynącej stąd dla żydów przewagi. Oto garść przykładów.

Nie widziano w szkole żydowskiej nauczyciela lub ucznia Polaka. Nie było i nie będzie.

Natomiast w szkołach polskich coraz więcej jest uczniów i nauczycieli żydów. W nauce, literaturze i sztuce żydowskiej niema i nie będzie ludzi obcych. Sami swoi. Do polskiej zaś (lub innej w innych krajach) nauki, literatury i sztuki żydzi pchają się gromadami. W politycznych stronnictwach żydowskich jeszcze świat nie widział Polaka, lub wogóle nie żyda. I nie ujrzy! Natomiast w polskich (lub innych) stronnictwach politycznych roi się od żydów i t. d.

Niechaj czytelnik z łaski swej sam powyższą metodą rozejrzy się uważnie, dokoła wszystko przeliczy, zsumuje i wyobraźnią z tego punktu całość życia naszego ogarnie, a wtedy w całej okazałości przedstawi mu się konsekwentny prawdziwie zoologiczny nacjonalizm żydowski.

Po dokonaniu tego przeglądu łatwo zrozumimy, dlaczego to żydzi ciągle wrzeszcza przeciwko „zoologicznemu nacjonalizmowi“ Polaków, którego, niestety, jeszcze pośród nas niema. Żydzi trzymają swoje ghetto w zoologicznej izolacji, społecznej wyłączności i drobiazgowym, wręcz rytualnym nacjonalizmie. To jest ich ogroźna w walce szansa. Nie dziw, że szansy tej pragną pozbawić swego przeciwnika, że oszustwem i krzykiem chcą ją obrzydzić.

Jak wobec tego ma się zachować społeczeństwo polskie? Trzeba wymyślić i powziąć jakąś względem żydów wzajemność, naturalnie! Bo na wzajemności w stosunkach między ludźmi świat stoi. Mamy zatem do wyboru dwie wzajemności: albo nawzajem

przenikać ghetto żydowskie, albo — również nawzajem — zamknąć przed żydami własne społeczeństwo. Trzeciej drogi niema.

Sądzę, że ze świecą nie odszukamy Polaka, któryby skłonił się do przenikania ghetta. Więc pozostaje tylko droga ścisłej izolacji własnego społeczeństwa. Musimy na tę drogę natychmiast bez wahania wstąpić, bo non sens, kompromitująca i zgubna dla nas jest ten nasz dotychczasowy, bierny stan bez wzajemności.

St. Pieńkowski.

Szpiegostwo czy handel z Rosją?

JAK „PRACUJA“ POGRANICZNE FIRMY HANDLOWE.

„Dziennik Wileński“ donosi: Warszawski korespondent przyniósł telefoniczną wiadomość o wykryciu w Krakowie centrali szpiegowskiej na rzecz Rosji i aresztowaniu wielu osób. W tym kilku z pośród wojskowych. Dziś możemy podać niemieckiej sensacyjne dane o ujawnieniu akcji szpiegowskiej i poczynionych aresztowaniach w Wileńszczyźnie. Aresztowania, dokonane u nas, pozostają w ścisłej łączności z aresztowaniami w Warszawie i Krakowie. Tam była centrala organizacji, tu na naszych kresach był teren operacyjny. Wykrycie bandy szpiegowskiej jest owocem blisko rocznej wyteżonej pracy policji politycznej szpiegowskiej. Brały w niej udział niektóre wielkie firmy handlowe, które, korzystając z zezwolenia prowadzenia handlu wymiennego z Rosją, ułatwiały szpiegom bolszewickim przesyłanie do Rosji wiadomości o ruchach naszej armii, jej dyslokacji i planach mobilizacyjnych.

Akcja szpiegowska była mistrzynie rozkładała na całym Polskę. Organizacja tej swa działalnością obudziła podziw wśród naszego personelu w wywiadówczego. Akcja ta kierowała sowiecką misją dyplomatyczną w Warszawie.

Rząd sowiecki na cel ten rzucił fantastyczne wprost sumy, to też akcja szpiegowska bolszewicka obfitością i hojnością środków przewyższała wywiady innych państw oświeconych. Już od pewnego czasu nasze władze bezpieczeństwa wpadły wyraźnie na trop szpiegostwa i opanowały sytuację.

Jednym z pierwszych aresztowań było aresztowanie członka sowieckiej misji dyplomatycznej w Warszawie L., który w zakonserwowanych sferach szpiegowskich znanym był pod imieniem Izrael. Prowadzone umiejętnie dochodzenie ujawniło, iż wielką rolę pomocniczą odgrywały firmy handlowe.

W sposób niezmiernie przebiegły przemycane były wiadomości wewnątrz towarów. Np. w partii kilkunastu tysięcy pudełek z glizami papierosowymi, wysłanymi do Rosji, znajdowało się pudełko obanderolowane, które na spodzie posiadało kartki z wiadomościami wojskowymi. Bardzo chętnie posługiwano się również obuwiami. W wielkiej partii obuwia w podszewce były cząstki planów mobilizacyjnych. Najściślej kontrola towaru na granicy nie była w stanie ujawnić przestępstwa. Pomiedzy innymi przesłano w ten sposób plan mobilizacyjny D. O. Gen. krakowskiego.

Wobec powyższego władze polityczne, mając niezbite dowody winy niektórych firm handlowych, prowadzących handel z Rosją sowiecką na naszym pograniczu, aresztowały w ciągu ostatnich dwóch dni 8 osób, głównie przedstawicieli firm handlowych. Aresztowanych osadzono w więzieniu w Wilnie.

Wiadomość o pocięzionych aresztowaniach wywołała w sferach handlowo — przemysłowych naszego miasta żywe poruszenie. Już przed dokonaniem aresztowań zainteresowane firmy próbowały rzucić dla uwolnienia tych lub owych skompromitowanych osób tysiące dolarów.

Jednakże, co podkreślić należy z uznaniem, niższy personel policji spełnił swój obowiązek.

Niewątpliwie najbliższe dni przyniosą szczegóły tej sprawy.

TELEGRAMY:

FRANCJA NAWIAZUJE STOSUNKI HANDLOWE Z SOWIETAMI.

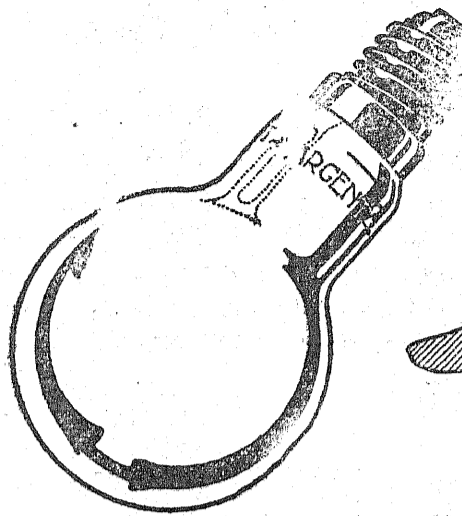
MOSKWA, 14 12. (AW) „Izwestija“ donosi, iż do Warszawy przyjechał znany przemysłowiec francuski, La Gage, który rozpoczął rokowania z przedstawicielem handlowym — sowietów w Warszawie, Miasnikowem, w sprawie zakupu w Rosji lnu, oraz zbytu manufaktury francuskiej na rynku rosyjskim.

AGITACJA ANTYRELIGIJNA W ROSJI.

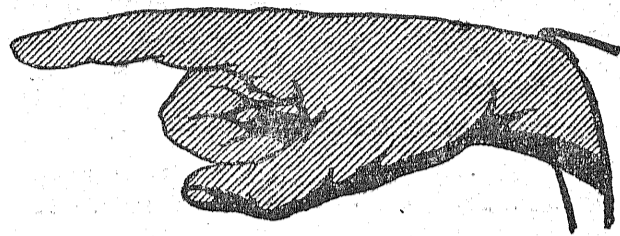
MOSKWA, 14 12. (AW) Wobec nadchodzących świąt, związek młodzieży komunistycznej rozpoczął agitację antyreligijną wśród młodzieży szkolnej. We wszystkich szkołach, ochronkach i przytułkach mają być wywieszane plachy na tematy: „Czy świąt został stworzony w ciągu sześciu dni?“ „Skąd pochodzi człowiek?“ i t.p.

LIGA OBRONY PRAW CZŁOWIEKA W GDAŃSKU.

GDAŃSK, 14 12. (AW) Założona została tutaj Liga obrony praw człowieka, licząca około 30 członków. Liga gdańska utrzymuje kontakty z analogicznymi organizacjami w innych krajach, na gruncie gdańskim postawiła sobie za cel szczególny dopomożenie do poprawy gospodarczego położenia Gdańska, przez nawiązanie ścisłych stosunków z „Hinterlandem“ polskim. Liga zamierza przeprowadzić obywatelskie zbliżenie przez zwalczanie tendencji szowinistycznych

**Chroni wzrok,
oszczędza prąd.**

PHILIPS ARGENTA

2837s5

Beznadziejne położenie Niemiec.

Kasy państwowe puste — urzędnikom wypłacono tylko połowę pensji za drugą połowę grudnia.

BERLIN, 14 12. (AW) Konferencja między fabrykantami a robotnikami przemysłu żelaznego uchwaliła wprowadzić dziesięcio-godzinny dzień pracy, z zachowaniem pewnych ulg dla pracujących z narażeniem zdrowia i życia. Ogólna liczba godzin pracy tygodniowo nie może przekraczać 54.

BERLIN, 14 12. (AW) Mussolini wysłał dwóch wybitnych przemysłowców do zagłębia Ruhr, którzy mają złożyć udział Włoch w układach między przemysłowcami niemieckimi a towarzystwem międzynarodowym „Mitcum“.

BERLIN, 14 12. (AW) Urzednicy niemieccy otrzymali tylko połowę pensji za drugą połowę grudnia. Rząd ogłosił, że kasy państwa we sa puste.

BERLIN, 14 12. (AW) Rząd niemiecki zwrócił się za pośrednictwem posła norweskiego

do prezesa Poincarego z prośbą o nawiązanie bezpośrednich rokowań. Poincare w zasadzie zgodził się na to i podobne zażądał wypełnienia przez Niemcy wszystkich tych warunków, które Francja stawiała w dotychczasowych rokowaniach.

Dyrektor ministerjalny, Weidux, otrzymał polecenie wypracowania szczegółowego memoriału, który będzie stanowił podstawę rokowań.

BERLIN, 14. (PAT) Postanowienie rządu Rzeszy rozpoczęcia rokowań z Francją spowodowane jest niemożliwością dalszego utrzymywania obecnej sytuacji, mogącej doprowadzić do kryzysu ekonomicznego zagłębia Ruhry. Rzesza uważa za konieczne ustalić dotychczasowe prowizoryczne układy i utworzyć swe ambasady w Paryżu i Londynie.

Polityka zagraniczna Anglii nie ulegnie zmianie.

Partja pracy podnosi głowę, żądając ustąpienia Baldwina.

LONDYN, 14 12. (AW) „Times“ omawiając przyszłą politykę Anglii oświadcza, iż niema niebezpieczeństwa, aby polityka zagraniczna Wielkiej Brytanii uległa zmianie. W gruncie bowiem rzeczy 3 wielkie stronnictwa polityczne Anglii nie wykazują w programach swoich w dziedzinie polityki zagranicznej różnic zasadniczych. Jeżeli stronnictwo robotnicze doszło do władzy, licząc się będzie z patriotyzmem robotnika angielskiego i dlatego istnieje nadzieja,

że stronnictwo pracy uzna dotychczasowe wytyczne polityki zagranicznej Anglii.

LONDYN, 14. (PAT) Przedstawiciele Labour Party w Glasgowie przesłali do Baldwina telegram z żądaniem niezwłocznego zwołania parlamentu i dymisji całego rządu.

LONDYN, 14. (PAT) W kołach partji pracy panuje przekonanie, że przystąpienie do koalicji byłoby komentowane na niekorzyść partji

cznych i wzajemnej nieufności. W ten sposób Liga praw człowieka przyczyniłaby się do wzajemnej współpracy w dziedzinie politycznej i współdziałania kulturalnego.

BONY ŻŁ. I SERJI MOŻNA WYMIENIAĆ DO DNIA 31 GRUDNIA.

WARSZAWA, 14. (PAT) W dniu 15-ym bm. przypada termin ważności 6-cio procentowych złotych bonów kasowych serji I D. Bony te wymieniać będą na gotówkę, lub na obligacje serji II A. Wymienianie bonów uskuteczni się będzie po kursie 629 tysięcy marek polskich za jednego złotego, a dokonując tej wymiany będzie można w centralnej kasie państwowej, w kasach skarbowych, oraz w oddziałach pryncipalnej PKK. Kurs złotego w wysokości 629 tysięcy mk. ustalony został na podstawie przeciętnego kursu franka szwajcarskiego, w okresie od 25-go XI do 12-go XII 1923 r.

Nadużycia podatkowe.

Badania organów ministerjum skarbu wykazały, że w Białymstoku 11 przedsiębiorstw podało fałszywe zeznania co do obrotu, wskutek czego min. Kucharski wstrzymał im kredyty i dyskont weksli w PKKP. Przedsiębiorcy wobec tego wymówili robotnikom robotę, aby zniewolić przez zamęt i strajki ministra do odwołania swoich zarządzeń.

Przemysłowcy pozyskali także dla swego stanowiska wicewoj, białostockiego, który stanął na czele delegacji, która zwróciła się do Min. Spr. Wewn. aby w interesie spokoju we wnętrznym oddziałal on na ministra skarbu.

Min. Kucharski kategorycznie odmówił stojąc na stanowisku, że nie może ułatwiać sytuacji tym, którzy popełnili zbrodnie wobec skarbu.

Dokąd idziemy?

**Poseł Bryl & cons. torują lewicy drogę do władzy.
Rada ministrów postanawia dymisję całego gabinetu.**

WARSZAWA 14 — 12 (AW) Dzisiaj po po udniu zakończyły się obrady klubu „Piasta” nad obecną sytuacją polityczną. Wnioski referował poseł Pawłowski, przeciwstawiał się im poseł Bryl, który na znak niezadowolenia opuścił salę wraz z 14 członkami. Zwołał on wraz z swymi 14 posłami, którzy z nim opuścili salę obrad, posiedzenie, na którym postanowiono zawiązać oddzielną grupę parlamentarną. Na posiedzeniu, które obecnie jeszcze trwa opracowywane są projekty uzasadnienia powziętej decyzji, która skłoniła posła Bryla do wystąpienia z „Piasta”. W projektowanej deklaracji ma być stwierdzenie, że poseł Bryl wystąpił z klubu tylko dlatego, że nie może się zgodzić z nim na punkcie osadnictwa i reformy rolnej.

W odpowiedzi na wystąpienie posła Bryla, marszałek Sejmu Rataj odbył konferencję z wice-marszałkiem Moraczewskim, któremu — jako najstarszemu wice-marszałkowi Sejmu — złożył swoją dymisję.

Wice-marszałek Moraczewski zamknął posiedzenie Sejmu o godzinie 7-e, wieczorem, odracząc je do poniedziałku. Na godzinę 7 wieczór zwołane zostało posiedzenie Rady Ministrów.

Rada ministrów na posiedzeniu o godzinie 8.30 uchwaliła podać się do dymisji.

Bryl — Siciński.

Polska znówu na przełomie. W chwili kiedy po ciężkich przejściach, niedostatku i zmaganiach się z przeciwnościami losu, zdała już ukazywały się nam światła nadziei i lepszego jutra, — w momencie, kiedy już zrównoważyliśmy budżet i wymówiono pracę personelowi drukarni, tłoczących banknoty — tej przełomowej godzinie, zbrodniczą ręką, zamieniła nasza ojczyznę na wdzięczny teren dla dalszych eksperymentów „wściekłego ryzykanta” i jego pretorjanów.

Nieobliczalna tu dla kraju katastrofa, dalszy niewątpliwym wzrost drożyzny, wywołał p. Bryl, znany urbi et orbi ze swych eleganckich manier, nie tylko za rogatkami Lwowa ale i w Sejmie, gdzie ukuł nowy sposób dyskutowania z dostojnikami Kościoła, który za demonstrował z okazji polemiki z biskupem Teodorowiczem — mówiąc mu, krótko i dobitnie: „Stul pyski!”

Ale zdolności p. Bryla nie kończą się na tem, gdyż posiadał on tak niezwykle talenty muzyczne — iż pozostał dyrygentem opery sejmowej, która gwizdaniem, waleniem w pulpity

i rasowym tupaniem racicami uniemożliwiało spokojny tok obrad naszego parlamentu.

Pracą a oszczędnością, odkładając coś niecoś z pensji „suwerena” kupił sobie kilka folwarków, duże lasy, uszczknął większą część z Dojlid i w ten sposób, broniąc „praw ludu” — zaoszczędził sobie „coś niecoś” na czarną godzinę.

Obecnie, odkrył się w nim nowy talent polityczny. Może nie pierwszorzędnym, ale taki bardzo swojski, taki nasz oparty na zmianie „przekonań”, na zawołanie... z Sulejówką, na kiwnięcie palcem w...generalskim bucie, T,

Kaczka o dymisji ministra Kucharskiego.

WARSZAWA 14,12 (od wł. koresp.) Wczorajsze pisma łódzkie podały wiadomość, że min. Kucharski podał się do dymisji i że dymisję przyjęto.

Jak wszystko inne, powyższa wiadomość okazała się kaczka, obmyślona na dezorientowanie naszego społeczeństwa przez różne „błaty” i „expressy”.

O tyle, o ile.

WARSZAWA 14,12 (od wł. koresp.) Jak donoszą z ostatniej chwili PSL, lewica, która pod wodzą Bryla urządziła secesję, zamierza nadal popierać rząd, o ile ich postu-

łaty co do reformy rolnej zostaną uwzględnione. Przesilenie tedy skończyłoby się częściową rekonstrukcją gabinetu.

Wczorajsze posiedzenie Sejmu.

Wskutek kryzysu gabinetowego zostało odroczone.

WARSZAWA 14. (PAT) Sejm. 88-me Posiedzenie sejmu w dniu dzisiejszym godziną 12.25 w południe.

DALSZE ROZPRAWY NAD USTAWĄ O PARCELACJI.

Przystąpiono do dalszej rozprawy nad ustawą o parcelacji i osadnictwie.

Poseł Hertz (NPR) krytykuje dotychczasowy sposób wykonywania ustawy o reformie rolnej i przytacza nadużycia, jakie w związku z tem miały miejsce.

Na tem przerwano posiedzenie o godzinie 3-ciej minut 30.

Po przerwie przemawiali: poseł Somichor (Zjedn. niem.) i poseł Taraszkiewicz (Klub białoruski) oświadczając, że będą głosowali przeciwko ustawie całego ludu. Rząd, który nie zrozumiał wielkiej kwestii reformy rolnej, musi upaść. Co do dóbr martwej ręki mówca oświadcza: My stronnictwo radykalne, stojmy na stanowisku, że wszystkie dobra, czy obszarnicze, czy martwej ręki muszą uieść parcelacji.

Poseł Ilkow proponuje rezolucję, która wzywa do uzgodnienia tej ustawy z ustawą samorządu o wojewódzkiej autonomii dla 3-ich województw wschodniej Małopolski.

REZYGNACJA MARSZAŁKA RATAJA.

Wicemarszałek Moraczewski odczytuje następujące list, wystosowany do niego:

„Panie wicemarszałku, wobec zmian, jakie zaszły dziś w układzie sił na terenie parlamentu, uważam za konieczne zgodnie ze zwyczajami parlamentarnymi wnieść na rece Pana, jako najstarszego wiekiem wicemarszałka, moją rezygnację z urzędu marszałka sejmu. Proszę o zakomunikowanie mojej decyzji sejmowiczy i objęcia zastępstwa do czasu wyboru nowego marszałka”.

Podpisany Rataj.

Wicemarszałek potem oświadczył: Wobec tego zamierzam zakończyć dzisiejsze posiedzenie. Następnego posiedzenie zwołuje na poniedziałek na godzinie 4-tą po południu, o ile nie zajdą inne zmiany.

CI, CO SPOWODOWALI PRZESILENIE.

WARSZAWA 14,12 (PAT) Posłowie: Bryl, Pluta, Pawłowski, Targowski, Posacki, Poznański, Ciepłak, Janeczka, Chwaliński, Łaskuda, Sobek, Toszek, Łaszkiewicz, Berek, Socha złożyli swoje wystąpienie z klubu (PSL Piast). Poseł Bryl zapytany o powody swego kroku, oświadczył sprawozdawcy PAT:

Na dzisiejszym posiedzeniu klubu (PSL Piast) rozpatrywany był projekt ustawy o re-

formie rolnej w brzmieniu, uchwalonem przez większość komljsji. Zażądaliśmy przeprowadzenia szeregu poprawek, przy projekcie reformy rolnej, przystosowanych do interesów naszych wyborców. Poprawki te przypadły i nie przyznano nam żądanej wolnej ręki przy głosowaniu. Wobec tego oświadczyliśmy, że nie możemy bronić interesów ludowych, pozostając w klubie (PSL Piast) i zgłaszamy nasze wystąpienie z klubu z tem, że obecnego rządu nie będziemy obalali i poprzemy go, jeżeli rząd ten zgodzi się na żądane przez nas poprawki w projekcie o reformie rolnej.

WARSZAWA 14. (PAT) Pan prezes rady ministrów Witos przyjął dziś wieczorem przedstawicieli pism warszawskich i prowincjonalnych, którzy z ust p. Prezydenta pragneli dowiedzieć się o obecnym położeniu politycznym. Pan Prezes rady ministrów na odnośne zapytania powiadomił ich o unicestwieniu dymisji rządu na rece p. Prezydenta Rzplitej oraz o przewzięciu tego kroku.

WARSZAWA 14. (PAT) Prezes rady ministrów Witos, zawiadomił radę ministrów na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 1923 r. iż udaje się do pana Prezydenta Rzplitej z zawołaniem o dymisję całego gabinetu. Oświadczenie powyższe rada ministrów jednomyślnie zaakceptowała.

Brzmienie listu, wystosowanego do p. Prezydenta Rzplitej, jest następujące:

„Panie Prezydencie. Wobec tego, że w dniu dzisiejszym przesunięcia w układzie sił na terenie parlamentu, podrywające podstawę większości, na której rząd się opierał, uniemożliwiają rządowi przeprowadzenie jego programu, musimy zaszczyt złożyć na rece p. Prezydenta dymisję gabinetu”.

Podpisany Wincenty Witos.

Warszawa, dnia 14 grudnia 1923 roku.

KONSERWY Firmy Arnold Sørensen Ryga-Gdańsk nadeszły.

Odbiorcy proszeni są o zgłaszanie się bezpośrednio do wyłącznego reprezentanta

G. Glika, Piotrkowska 98, tel. 21-38.

Codziennie świeże szprotki wędzone.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna. 2839b

Zdolni agenci poszukiwani.

Żydzi nie próżnują.

JESZCZE JEDNA 'AFERA' SZPIEGOWSKA

Sprawa szpiegowska Salomona Katza false Segalla, która w swoim czasie obudziła niezwykle zainteresowanie we Wsch. Małopolsce, znalazła swój epilog przed sądem przysięgłych. Przemądry Salomon usiłował przekupić jednego z oficerów sztabu 12 dywizji, obiecując sowite wynagrodzenie za wydanie niektórych tajnych rozkazów. Por. Dziawałowski uwiadomił przełożoną władzę, a otrzymawszy odpowiednią instrukcję, wszedł z faktorem żydowskim w pewne stosunki. Pierwsze transakcje powiodły się ku obopólnemu zadowoleniu, ale kiedy spostrzegli agenci bolszewicy, że papiery dostarczane są fałszywe, zażądali tajnych rozkazów wedle osobnej kartki. Wobec zmienionej w ten sposób sytuacji wszedł porucznik Dziawałowski w porozumieniu z tut. Oddziałem II i pokazał ciekawemu Salomonowi żądane dokumenty, poradził zrobić z nich zdjęcia fotograficzne, których autentyczność miał zbadać specjalnie w tym celu delegowany do Tarnopola oficer sowiecki. Tymczasem policja poczyła odpowiednie przygotowania i schwy-

łała Katza na gorącym uczynku; klisze skonfiskowano współników Katza w Podwoleńskich aresztowano.

Na pierwszej rozprawie sądowej w marcu br. Katz próbował wyprzeć się wszystkiego, a widząc, że taktyka ta do niczego nie doprowadzi, zaczął symulować obłąkanego. Badania psychiatrów wykazały zupełną poczytalność u oskarżonego, wykluczając nawet przejściowe zaburzenia świadomości.

W czasie ponownej rozprawy jaka odbyła się przed kilkoma dniami w Tarnopolu, podsądni ratowali się nową metodą zwalania winy na drugiego i usiłowali wytlómaczyć, że papiery są konieczne dla podtrzymania stosunków handlowych z bolszewikami. Wogóle w świętej swojej naiwności niybo sobie za istoty przestępstwa nie zdawali sprawy, a przeciw wykazali nadzwyczajny spryt i chytrą tak w całej akcji szpiegowskiej, jak i w bałamutnych zeznaniach.

Wszystkich trzech współwyznawców skazano na cztery lata ciężkiego więzienia, obostrzonego twardem łóżem i postem.

Jeszcze jedno nadużycie w banku.

MALWERSACJE URZĘDNIKA ZANIEWSKIEGO.

W ostatnich dniach z. m. kierownicy jednego z banków warszawskich stwierdzili fakt skandaliczny. Oto okazało się, że w chwili zażądania przez jednego z klientów zwrotu jego depozytu w akcjach — depozytu tego w banku już nie było. Poczęto sprawdzać inne depozyty i wteń ustalono, iż spotkał je taki sam los, tj. że ich nie ma. Natychmiast zawiadomiono o tem władze policji kryminalnej, która podjąwszy dochodzenie, niebawem ujawniła, iż sprawca roztrwonienia depozytów, był urzędnik banku Bolesław Zaniewski.

Został on niezwłocznie aresztowany, de-

pozytów jednak już nie odnaleziono. Tak się okazuje, Zaniewski depozytami manipulował w ten sposób, że np. sprzedawał akcje węglowe, Gdy dany klient zażądał wycofania — wtedy brał inny np. akcje cukrowe i za sumę osiągniętą z realizacją tych ostatnich, odkupywał akcje węglowe.

Rachuby na niższe akcje grały tu główną rolę i gdy właśnie nastąpiła zwyzka jednych akcji, niższa zaś innych, wtedy Zaniewski począł wpadać w deficyt i nie mógł wybrnąć. Do tej chwili straty sięgają około dwu miliardów marek.

Pożar historycznego zabytku.

SPŁONAŁ PAŁAC W SZAFARACH.

W niedzielę spłonął w Szafarach na Podhalu historyczny pałac rodz. Uznańskich będący obecnie własnością b. marszałka Szl. El. Uznańskiego.

Pożar wybuchł o godz. 1 w nocy. Na widok łuny uderzono w Szafarach w dzwony i ludność pośpieszyła na ratunek. Palły się stajnie, wozownie i mieszkania służby. O ugaszenie ognia mowy być nie mogło, gdyż studnie znajdowały się w obrebie pożaru.

Ludność poczęła wnosić bogate zbiory obrazów, sprzętów starodawnych, książek nagromadzonych przez rodzinę Uznańskich. Wszystkie ruchomości z pokojów wywieziono, pozostawiając jedynie ściany na pożarcie. Pałac

Uznańskich spłonął doszczętnie, pozostawiając tylko komin i mury parterowe.

Ze sposobności zametu, jaki powstał z powodu pożaru, skorzystał osobniwy wychowanek w Rosji bolszewickiej. Osobniwy ci, z rewolwerami w reku, rzucili się rabować mienie, uratowane z pożaru i składane w ogrodzie. Pokradli oni serwisy stołowe srebrne i złote, talerze, itd. Policja państwowa w sile 3-ech ludzi była bezsilna.

Zgłiszczą płonął cała sobota i niedzielę. Popołudniu w niedzielę procesie mieszczan nowotarskich udały się na pogorzelsko i oglądały zgłiszczą.

Szmugiel żydów do Niemiec.

Przed sądem karnym w Bytomiu toczy się niezwykle sensacyjny proces o masowe, nielegalne transportowanie żydów z Polski do Niemiec. Pośród 24 oskarżonych znajduje się 7 urzędników policji niemieckiej z Opola, oraz 14 żydów pochodzących z Polski, oskarżonych o organizowanie szmuglu ludzkiego. Z dotychczasowych rozpraw wynika, że w Warszawie znajduje się cała wielka organizacja, zajmująca się szmuglem żydów do Niemiec. —

Transporty wysyłano z Warszawy przez Sosnowiec i Katowice na granice górnośląskie.

Do szmuglu dopomagali przekupieni niemieccy urzędnicy.

Transporty skierowywano do Berlina, gdzie je następnie „sortowano“ i rozsyłano do całych Niemiec.

Ilość przeschumelowanych w ten sposób żydów obliczają na dziesiątki tysięcy.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

Zbrodniczy zamach w Toszanowicach.

(k) W Toszanowicach został ciężko porażony siekiarą dyrektor kopalni „Filin“ inż. Wł. Włodarczyk. Sprawcę zbrodni wydalono z kopalni robotnika. Józefa Turka areszt-

owano. Stan jego ofiary jest bardzo ciężki, beznadziejny.

Inż. Włodarczyk, jeden z najlepszych w Polsce techników wiertniczych, człowiek o brzmieniu wiedzy, cieszył się wielką popularnością, w całym zagłębiu naftowym. Zbrodniczy zamach spotkał się z powszechnym oburzeniem i potępieniem.

(Pięćdziesięciolecie maszyny do pisania.)

W roku 1873 r. ukazały w handlu pierwsze modele maszyny do pisania systemu Sholes. Wprawdzie już na wiele lat przedtem pojawiły się różne maszyny, mające za zadanie zastąpienie pisma ręcznego. Próby te jednak posiadały znaczenie czysto teoretyczne i dopiero Sholes stał się prawdziwym twórcą nowego przemysłu, który wzbogacił Amerykę i dał zajęcie setkom tysięcy daktylografek. Dalszą transformacją maszyny do pisania był stanowiący przewrót w przemyśle drukarskim linotyp. Ilustracja nasza przedstawia inż. Sholes przy maszynie do pisania systemu jej ojca.

Zator kolejowy.

(k) W ostatnich dniach utworzył się w dystrykcie stanisławowskiej od Stanisławowa do granicy rumuńskiej olbrzymi zator kolejowy. Przeszło tysiąc wagonów stało, gdyż władze rumuńskie nie przyjmują polskich ładunków, tłumacząc się tem, że polskie władze kolejowe nie dotrzymują warunków ważenia wagonów. Konieczne są jak najszybsze zarządzenia, celem usunięcia zatoru.

Przemysłnicy pomorscy wyglądają kraj.

(k) Pomorze przeżywa obecnie nową dreszcz. Ludność rolna roznamietnia gorączko wo wizja złotych guldenów, wprowadzonych w Gdańsku. W pogoni za tą nową walutą wzmożł się ożywiony wywóz żywności do Gdańska. Na zielonej granicy panuje ruch niezwykle ożywiony. Całe bandy przemysłników masowo przemycają drób, cukier, mąkę, dziczyznę.

Kontrola dotychczasowa okazuje się niewystarczająca. W związku z temi transakcjami ceny na Pomorzu rosna.

Los Polaków w Żytomierzu.

Drogą prywatną nadchodzą z Żytomierza i okolicy wieści tragiczne o losie resztek tamtejszej polskiej inteligencji.

W ostatnich czasach bolszewicy — widocznie w celach politycznych — dla wymuszenia na Polsce nowych koncesji — aresztowali przeszło 300 osób z polskiej inteligencji i osadzili w więzieniach. Miedzy innymi aresztowano bez najmniejszego powodu miejscowego proboszcza w Żytomierzu ks. Fedukowicza, który sam żyjąc w nędzy największej, w łachmanach, sam głodny i bosy; opiekował się poświęceniem swoim parafjanami w państwie Antychrysta. Bolszewicy, którzy jak wiadomo — odznaczają się zwierzęcą nienawiścią do religii katolickiej, aresztowali też innych księży w Żytomierzu i okolicy.

Podobny los spotkał panią generalową Paszkowską, wdowę, której dwóch synów poległo na wojnie w Polsce.

Z dziś nową wieś w Moskwie.

Z Rvgi donoszą: Wychodzący tu „Rybski Kurier“ przytacza dane statystyczne, według których w dniu 1 sierpnia br. ludność Moskwy bez załogi składała się z 600 tys. Rosjan, 971 tys. żydów i po kilkadziesiąt tys. Polaków, Ormian, Chińczyków i innych narodowości. Władze sowieckie miały zakazać ogłaszania tych danych.

ZYGZAKI.

Strajk w magistracie.

Wczoraj między godz. 9-tą a 11-tą przed południem urzędnicy łódzkiego magistratu z jakiegoś bliżej nieokreślonego powodu (jak wiadomo uposażenie urzęd. magistrackich jest stosunkowo dość wysokie) urządzili demonstracyjną „Włoską“ strajk, tj. zjawili się w urzędach, nosząc przed sobą biurkami lecz nie pracowali.

O strajku dowiedzieliśmy się z komunikatów prasowych.

Podobno czas strajkowy nie różnił się od normalnych zajęć urzędników magistrackich i gdyby nie doniesienie prasowe nikto tego nie spostrzegł. Pt. urzędnicy zajmowali się tem co zawsze czynią. Urzędnicy pili herbate, palili papierosy, czytali dzienniki, urzędniczkę podtrzymali i robili manœuvre.

KRONIKA

Kalendarzyk.

Sobota dnia 15 grudnia Walerjana i Ireny.

Wschód słońca g. 7, m. 07.

Zachód „ g. 2, m. 44.

Widowiska.

Teatr Miejski (Cegielniana 63)

Po pol. „Kordjan“, wieczorem „Nauczycielka“

Teatr Popularny (Ogrodowa 18)

Po pol. „Ciotka Karola“, wiecz. „Złodziejka“

Filharmonja (Dzielna 20)

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Igraszka wyrafinowanej kobiety“

„Czerwony“ (Piotrkowska 67)

„Sześć“

„Dziś i jutro“ (Przejazd 2)

„Harold Lloyd“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Miłość wśród intryg“

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych

„Tajemnice puszczy“

Kalendarzyk historyczny.

1697 August II z Krakowa rusza do Warszawy.

Wiadomości bieżące

— Najlepszy portret Prezydent. Państwa Staraniem DOK Lwów ukazał się w handlu najlepszy z dotychczasowych wykonany przez artystę portret Prezydenta Wojciechowskiego dzieło art. mal. inż. Łyszyka. Artysta znanym był dobrze na b. dworze austr. jako wykonawca wybornego portretu b. cesarza Karola. Jak nam wiadomo przyjeżdża ten artysta w najbliższym czasie do Łodzi zaproszony tu przez kółka wojskowe i przemysłowe.

— Akcja repatriacyjna zakończona.

Władze sowieckie uważając akcję repatriacyjną za ukończoną, odmawiają wcielenia na listę repatriantów osób, które do dnia 15 października 1923 r. nie zostały zarejestrowane na powrót do kraju.

Ponieważ w związku z tem, wszelkie reklamacje, które zostały wniesione do urzędów administracyjnych po terminie 15 października br. nie można zapewnić pomyślnego wyniku, otrzymał starostwa polecenie z Województwa powiadomienia o powyższem zainteresowane osoby.

Co do spraw wszczętych przed 15 października br. i będących w toku urzędowania będą one w najkrótszym czasie załatwione.

— Echo posiedzeń Rady Miejskiej.

W związku ze sprawozdaniem z ostatniego posiedzenia Rady Miejskiej, zamieszczonem w Nr. 337 „Głosu Polskiego“ p. przewodniczący Rady Miejskiej, dr. Flehna, upoważnił Oddział Prasowy Magistratu do zaprzeczenia, jakoby posiedzenie to odbyło się przy „szezupłej“ ilości radnych. Liczba 77 obecnych radnych na orolną ilość 85 nie może w żadnym razie

Za okradanie Skarbu Państwa.

Dyrektor firmy A.E.G. Bernard Kuntze za fałszowanie bilansów skarbowych skazany został na 6 miesięcy więzienia lub 217 milionów marek.

W związku z wzmiankami, o nadużyciach podatkowych, fałszerstwach bilansów, machinacjach walutowych, o których w swoim czasie doniósł „Rozwój“ odbyła się w Sądzie Pokoju 5-go Okręgu w dniu 11 bm. sprawa z oskarżenia Izby Skarbowej przeciwko Bernardowi Kuntzemu, kuratorowi majątku Roswiskiego Towarzystwa „Powszechnego Towarzystwa Elektrycznego“ A.E.G., oskarżonemu o utajenie do wymiaru podatku przemysłowego faktycznych obrotów, zarządzanego przez niego Towarzystwa.

Rozprawa sądowa dowiodła niezbicie winy Kuntzego, głównie zeznania kontrolerów Izby Skarbowej, które wykazały, że Kuntze utajł przed wymiarem podatków największe obroty dokonane w dolarach i innych wysokocennych walutach, wykazując do wymiaru podatku jedynie nieznaczne obroty lokalne w markach polskich. Od obrotów, które w samych dolarach za pierwsze półrocze sięgały sumy 20 tysięcy dolarów niezapłacił ani grosza podatku. Pomimo obrony reprezentowanej przez 2—ch przed-

stawicieli tutejszej palestry Sąd uznał Kuntzego winnym utajenia obrotów i postanowił w myśl Ustawy o podatku przemysłowym z dnia 14.V. 1923 roku art. 106 i 110 obciążyć Kuntzego na 6 miesięcy aresztu z zamiarem na karę pieniężną w wysokości 217 milionów 323 tysięcy oraz na zapłacenie kosztów i opłat sądowych sumy 22 milionów 732 tysięcy marek.

Kara powyższa jest niezwykle łagodną, gdyż ustawa o podatku przemysłowym przewiduje kare od dwukrotnej do dwudziestokrotnej sumy niezapłaconego podatku. Uwzględniając tylko 20 tysięcy dolarów obrotu dwukrotna suma podatku winna przedstawiać sumę 1000 dolarów czyli wg. dzisiejszej wartości 4 i pół miljarde. Kuntze natomiast od 6 miesięcznego aresztu wykreei się 50—ma dolarami, co przy olbrzymich prowizjach pobieranych przez niego w dolarach stanowi śmieszny drobniaczek. Tak łagodny wymiar kary może tylko zapewnić bezkarnie grasowanie innym podobnym Kuntzom, okradaczom skarbu.

Uroczystość dekorowania orderem „Polonia Restituta“.

W dniu wczorajszym odbyła się w salach posiedzeń Województwa Łódzkiego uroczystość dekorowania zasłużonych mężów w różnych dziedzinach życia społecznego orderem „Polonia Restituta“.

W uroczystości prócz dekorowanych wziął udział p. Wojewoda Rembowski, J. E. Ks, Biskup Tymieniecki, D-ca Korpusu Gen. Majewski oraz szereg wybitnych osobistości świata łódzkiego, zaproszonych specjalnie przez p. Wojewodę.

Okolicznościowe przemówienie wygłosił p. Wojewoda Rembowski, podnosząc w nim zasługi poszczególnych Kawalerów Or-

deru „Polonia Restituta“, a ksiądz Biskup Tymieniecki powitał odznaczonych jako swoich kolegów.

Odznaczeni zostali wicewojewoda Wł. Łyszkowski orderem kl. IV., Komisarz Rządu Izzycki kl. IV., Starosta Z. Stefański kl. IV., dyr. Wolczyński kl. IV, ptk. Małachowski kl. IV, inż. Stawiski kl. IV, Komisarz Min. Skarbu St. Najder kl. V, p. A: Trojanowski kl. V, p. N. Pokorski kl. V, p. Heyman-Jarecki kl. V.

Uroczystość cała nacechowana była powagą chwili, wywierając na wszystkich obecnych niezwykle podniosłe wrażenie. (pap)

nazwana być „szezupłą“; wogóle zaś zaznaczyć należy, że posiedzenia Rady Miejskiej podczas bieżącej sesji wykazują stale bardzo duży komplet radnych, dochodzący do 60 — 70 obecnych.

Nie odpowiada również prawdzie ustęp sprawozdania „Głosu“, jakoby r. dr. Schweiga, prostując brzmienie protokołu 13 posiedzenia, wyraził się, że protokoły posiedzeń Rady Miejskiej „w opracowaniu biura Rady zawierają zwykle to, czego na posiedzeniu nie było, a nawet przemówienia radnych, którzy świecili nieobecnością“. Twierdzenie takie, jako nieodpowiadające istotnemu stanowi rzeczy, nie zostało przez mówcę wypowiedziane, o czem świadczą stenogram przemówienia r. dr. Schweiga.

— Termin nabywania świadectw przemysłowych.

Termin do nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na okr. podatkowy 1924 przypada na zasadzie art. 30 ustawy w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 58 z r. 1923 poz. 412) na okres od pierwszego listopada do końca grudnia 1923 r.

Termin ten bezwzględnie nie zostanie odroczone a po jego upływie przystąpią niezwłocznie władze podatkowe na całym obszarze Państwa do ścisłej kontroli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz zajęć przemysłowych.

Winni zupełnego niewykupienia lub posiadania nieodpowiednich świadectw przemysłowych będą niezwłocznie pociągnięci do odpowiedzialności karnej na zasadzie art. 98 Ust. w przedmiocie państw. pod przem.

Jednocześnie zwraca się uwagę płatników na tę okoliczność, że poczynając od pierwszego stycznia 1924 r. ceny świadectw przemysłowych będą zwalczowane tj. prze-

Po zasięgnięciu powyższej informacji dyr. izby skarbowej p. Towarnicki zaznaczył, że płacenie podatku w formie zwaloryzowanej nie zwalnia płatników od odpowiedzialności karnej. (pap)

— Wstrzymanie egzekucji majątkowej dla pierwszej i drugiej kategorii kupców.

Wobec tego, że związki kupców podpisały również umowę, w której zobowiązały się do wpłacenia podatku majątkowego w walucie obcej, analogicznie do umowy zawartej przez związki przemysłowe z przedstawicielami Min. Skarbu — Izba Skarbowa w Łodzi otrzymała reskrypt wstrzymujący egzekucję majątkową dla kategorii pierwszej i drugiej przedsiębiorstw handlowych, trudniących się obrotem towarowym.

Co do trzeciej kategorii kupców nie wydało Min. Skarbu żadnego oświadczenia, wobec tego egzekucje co do tych kupców nie zostały wstrzymane.

W związku z tem wyjechała delegacja kupców trzeciej kategorii do Min. Skarbu, celem wyjaśnienia, iż oni również podpisali umowę w sprawie płacenia podatku majątkowego, jako należący do związków kupców.

— Dodatkowe opodatkowanie spirytusu i wyrobów wódczanych.

Zgodnie z rozporządzeniem Min. Skarbu wszystkie zapasy spirytusu i wyrobów wódczanych znajdujące się w hurtowych i detalicznych miejscach sprzedaży, a także zapasy przewyższające pięć litrów płynu u osób prywatnych podlegają dodatkowemu opodatkowaniu.

Stawka podatku od spirytusu wynosi 1,200,000 mk. za stustopniowy litr a dodatkowo opłata 600,000 mk. i od litra płynu wyrobów wódczanych 240,000 mk.

Wszystkie zapasy winny być oklejone dodatkową opaską banderolową białą

łonego równoległe z etykieta.

Dodatkowy podatek w wódczarniach ma być uiszczony z chwilą wywozu wódek nie później jak do 31 marca roku przyszłego inne miejsca wpłacić winny należne kwoty do dnia 22 grudnia br. W wypadkach rzeczywistej potrzeby mogą Izby skarbowe odroczyć podatek na przeciąg trzech miesięcy. (pap)

— Redukcja robotników w rządowej fabryce tytoniu.

Jak przed kilku dniami donieśliśmy, wyjechała do Warszawy delegacja robotników rządowej fabryki tytoniu, celem zainteresowania w Głównej Dyrekcji, Minist. Skarbu i wiceprezjera Korfantego.

W dniu wczorajszym delegacja powróciła, przywożąc z sobą zapewnienie przyjazdu p. Napieralskiego, głównego kontrolera monopoli tytoniowego. Sprawa redukcji pracy zostanie załatwiona prawdopodobnie po myśli życzeń robotników. (pap)

— Ceny towarowe.

Ceny rynkowe w dniu wczorajszym nie nagięły się do ustalonych przez Referat Walki z Lichwą.

Ponad obowiązującą cenę sprzedawane były jaja po miljonie marek za mendeł, masło po 2 miliony za kł. kartofle po 700,000 mk. za 25 kłg. Najwięcej zwyżkowały buraki, których cena określona na 300 tys. za 25 kłg. skończyła na 500 tys.

Ceny kur wahały się od 2 milionów do dwóch i pół miliona, geś przeciętnej wagi od 5—6 milionów, kaczka od 3 do 3 i pół milj. (p)

— Wydobyte topielca.

W dniu wczorajszym ze stawu Herbsta przy ul. Przędzalnianej 72 wydobyto trupa pięci żenińskiej.

Po przeprowadzeniu dochodzenia okazało się, że jest to Wiktorja Werner zam. przy ul. Lowickiej 4.

Przy trupie wystawiono posterunek. Dalsze dochodzenie ujawni czy Werner popełniła samobójstwo, czy też mamy tu do czynienia z ohydą zbrodnią. (pap)

Wczoraj wieczorem jedno z pism wydało dodatek nadzwyczajny o przesileniu gabi-netowem.

Wiedziałem z jaką radością żydzi czytali wiadomości w niem zawarte. I najbardziej znamienym dla mnie był okrzyk zadowolenia jaki się wydarł z piersi jednego przechodnia żyda: „A ja wiedziałem że muszą ustąpić. Więc zwyciężamy!“

Teatr i sztuka

— Teatr Miejski.

Dziś wieczorem po raz drugi „Nauczycielka“ z Irena Solska w rol. tytułowej. O godz. 4 po południu dla szkół „Kordian“. Jutro o godz. 3 popołudniu arcyzabawna „Szalona dziewczyna“. Bedzie to ostatni występ naszego głośnego reżysera p. Jana Pawłowskiego, przed wyjazdem na urlop. Wieczorem „Proces rozwodowy“ Garricka.

— Teatr Popularny.

Dziś o g. 4-ej popołudniu po cenach znizowanych, komedia w 3 aktach „Ciotka Karola“. wieczór o 8.15 sensacyjny dramat w 7 odsłonach „Złodziejka“.

W niedzielę o 4 po poł. po raz ostatni w premierowej obsadzie rol. niespodzianki rozwo-dowe, zaś wieczór „Złodziejka“. W poniedziałek „Złodziejka“.

— Dzisiejsze przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

Dziś w sobotę o godz. 4-ej po poł. w sali Filharmonji odbędzie się zapowiadziane przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

— Przełożenie odczytu Wacława Sieroszewskiego.

Z powodu niedyspozycji p. Wacława Sieroszewskiego odczyt jego na temat „Dusza wschodu i zachodu“ zapowiadziany na dziś w Sali Filharmonji przełożony zostaje na czwartek dnia 20-go bm. o g. 8 wiecz. Na-byte bilety zachowują swoją wartość.

Monety metalowe w Polsce.

Pasiarze, magazynujcie już portmonetki!

Według opracowanego przez min. skarbu projektu ustawy monetarnej, jednostką monetarną Rzeczypospolitej Polskiej ma być złoty polski, zawierający dziewięć trzydziestych pierwszych grama czystego złota. Złoty dzieli się na sto groszy. Jak widać zatem, ustawa opiera się na monetarizmie złotym. Zasadnicza jednostka monetarna jest równa francowi złotemu.

Monety mają być wybijane:

Ze złota: po sto złotych, dwadzieścia złotych, dziesięć i pięć złotych.

Ze srebra: po pięć złotych, po dwa złote, po jednym złotym i po pół złotego.

Z niklu: po dwadzieścia groszy i po dziesięć groszy.

Z brązu: po pięć groszy, po dwa grosze i po jednym groszu.

Minister skarbu może zarządzić czasowe wybijanie monet poniżej pięciu złotych również i z innych kruszców i w tym wypadku ustala rodzaj kruszcu, rozmiary i wagę tych monet.

Monety złote wybijane mają być ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi dziewięćset części złota i sto części miedzi, monety srebrne: po pięć złotych ze stopu, zawierającego dziewięćset części srebra i sto części miedzi; monety po dwa, jednym i pół złotego ze stopu, zawierającego 835 części srebra

i 165 części miedzi, monety niklowe z czystego niklu, monety brązowe ze stopu, zawierającego na tysiąc części ogólnej wagi 950 części miedzi, 40 części cyny i 10 części cynku.

Kasy państwowe przyjmować mają monety wszelkich rodzajów w każdej ilości z wyjątkiem tych wypadków, w których należności, w myśl obowiązujących przepisów, mają być uiszczane w złocie.

Państwo wybijając może monety złote bez ograniczeń kwoty ogólnej, natomiast monety srebrne po pięć złotych tylko do kwoty trzech złotych na każdego mieszkańca państwa, zaś po dwa jeden i pół złotego tylko do kwoty łącznie trzech złotych na każdego mieszkańca i wreszcie monety mniejszej wartości łącznie do wysokości kwoty jednego złotego na każdego mieszkańca.

Monety złote wybijane być mogą albo na rachunek państwa, lub na rachunek osób prywatnych, pokrywających koszt wybicia i zgłaszających do przebicia na monetę ilości złota nie mniejsze od stu gramów. Monety z innych kruszców mogą być wybijane wyłącznie na rachunek państwa.

Wykonanie ustawy oraz oznaczenie terminów puszczenia w obieg monet złotych powierza się ministrowi skarbu. Dzień wejścia w życie ustawy ustali dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Nowa taryfa osobowa na łódzkich kolejach dojazdowych.

Z dniem 15 grudnia br. obowiązuje na łódzkich Kolejach Dojazd. następująca taryfa: Na linii Łódź — Zgierz kl. III 250 tys. mk. ulgowy 150 tys. mk. Zgierz Kaliski — Ozorków III kl. 450 tys. ulg. 250 tys. Łódź — Aleksandrów III kl. 320 tys. ulg. 200 tys. mk Łódź

— Konstantynów III kl. 270 tys. ulg. 150 tys. Łódź — Pabjanice III kl. 350 tys. ulg. 200 tys. mk. Łódź — Ruda III kl. 160 tys. ulg. 100 tys. Ruda — Kruszwów III kl. 480 tys. ulg. 260 tys. Dzieci do lat pięciu przewozi się bezpłatnie. (pap)

— Odwołany odczyt prof. Rybarskiego.

Zapowiedziany na dzień dzisiejszy w Klubie Narodowym odczyt prof. Rybarskiego na skutek choroby tegoż w oznaczonym terminie nie odbędzie się.

Kursy metodyczne - praktyczne w wojsku.

Zajęci zanadto błyskotliwymi efektami w różnych dziedzinach naszego życia, nie zwracamy wcale uwagi na bardzo ważne, ogólnospołeczne żmudne a ciche poczynania naszej Armji.

Do jednej z najgodniejszych uwag zaliczyć musimy prace nad kształtowaniem ducha obywatelskiego i urabianiem pierwiastków kulturalnych u tej potężnej masy surowego niemal materiału, jakim jest nowozaciszny.

Rekrutuje się on w 95 proc. z wiejskich terenów, stojących pod względem oświaty nie stety jeszcze bardzo nisko.

I z chwilą każdorazowego poboru stają dowództwa nietylko przed zadaniem wyszkolenia bojowego młodego żołnierza, ale rozumiejąc, iż Armja jest jedynym w swoim rodzaju sealkowanym organizmem, obejmującym gros meskiej ludności, wykorzystując wyjątkowe warunki szerzenia oświaty, podjęły od pierwszego momentu krystalizowania się szerega akcje kulturalno-oświatowe, w sferach umysłowo za niedbanych.

Ponieważ jednak nomyślne rezultaty zależą przede wszystkim nie od ilości podawanych wiadomości, lecz od umiejętności ich podawania, zwłaszcza jeśli chodzi o „starszych“ dzieci, a specjalistów pedagogów jest wśród oficerów znikoma ilość, — otwierane bywaia corocznie przy poszczególnych dowództwach Korpusów kursy metodyczno—praktyczne dla młodszych oficerów.

Na kilkumiesięcznych wspomnianych kursach wykładają specjalnie dobrane przez wła-

ściwe kuratoria szkolne fachowe siły, zapoznające tych „podwójnych“ wychowawców z racjonalnym systemem uczenia analfabetów i pół-analfabetów w wojsku.

Ideowo wdzięczna, choć ciężka praca nad wszczepleniem polskiej kultury przyczynia się w wysokim stopniu zwłaszcza na kresach Wschodnich do utwierdzenia polityczno—duchowej suwerenności naszej. H. Pietrzak.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze!

Pragnąc choć w części przyczynić się do zasilenia pustego skarbu, postanowiłem nie czekając, wpłacić podatek majątkowy od posiadanego domu. W tym celu odbyłem następującą wędrowkę. Udałem się do Izby Skarbowej przy ul. Kościuszki, skąd odesłano mnie po odpowiednią informację i dla zapłacenia podatku do Izby Skarbowej przy ul. Ogrodowej, gdyż znowu polecono mi udać się do Magistratu, około 14, lecz tam znalazłem tylko wykazy dla handlu i przemysłu. Tu odesłano mnie po informację, gdzie i ile mam płacić, do Izby Skarbowej przy ul. 6-go Sierpnia, gdzie znów „poinformowano“ mnie, że „każdy powinien sam obliczyć sobie podatek i jedną szóstą część tegoż wpłacić“.

Po otrzymaniu tak „wyczerpującej informacji“ kosztem zmarnowanego dnia i czterech tramwajów, to iż 290 groszy mk., powróciłem do domu z silnym postanowieniem czekania na wezwanie płatnika, to jest mniei więcej za kilka miesięcy, gdy skarb już nusty!

Czy więc nie byłoby rozumniei, by Izba Skarbowa opracowała tabelkę nie od jakiej sumy należy zapłacić i ogłosiła takowa w pismach lub rozlepła. Tym sposobem urzędnicy uniknęliby straty czasu na odsyłanie po „informacje“ a kilka tysięcy obywateli naszego miasta mogłoby wpłacić należne sumy bez płatniczych nak-

zów, które narażają skarb na straty a urzędników na nieprodukcyjną pracę.

Obywateli.

Bibliografia.

Ostatnie nowości Książek Ciekawych.

Almanach Książek Ciekawych jest ostatnia nowością, jaka rzucila na półki księgarskie to wydawnictwo. Książka wyróżnia się doborem pierwszorzędnych sił literackich.

Wszystkie najważniejsze dziedziny życia nile zostały w felietony pisane przez wybitnych fachowców. I tak Kornel Makuszyński napisał o teatrze, Z. Dębicki o literaturze, prof. Rytzel o muzyce, dr. Woielichowski o postępie medycyny, inż. Raczkowski o najnowszym wynalazkach.

Poradnik podatkowy, rzecz tak dziś aktualną opracował dr. Natanson, o sztuce pisał M. Trretter, a poseł W. Rabski dał w świetnym rzucie obraz przedwrotu jaki przeszliśmy w naszej polityce wewnętrznej.

Pozatem Almanach zawiera doskonałą nowelę A. Nowaczyńskiego p. t. „Metamorfozy w orientacjach Gracjana Pyłka”, nowelę W. Perzyńskiego „Na zamku Oels”, i nowelę W. Filochowskiego „Ornamenty 20.675.” całości dopełnia kalendarz, oraz dział informacyjny.

Następny tom Książek Ciekawych przyniesie jeszcze przed świętami nowelę Antoniego Osendowskiego p. t. „Najwyższa Książka”, osnutą na tle wspomnień o walkach tak niedawno toczyły się pod murami Warszawy. Nowelę tę poświęcił autor pamięci młodych bohaterów i ty dochód z tej książki przeznaczył na budowę a na cmentarzu wojskowym w Warszawie. Książka wytworzyła w wyjątkowo odpowiedni podarunek świąteczny zarówno dla młodzieży, jak i dla dorosłych.

Ze świata.

NIEWYKŁY KOT

W Londyńskim „Crystal Palace” odbywa się obecnie wystawa kotów na której powszechną uwagę zwraca kot, mający jedno oko złote, a drugie niebieskie.

NOWA WYPRAWA DO BIEGUNA POŁUDNIOWEGO.

Flota amerykańska organizuje ekspedycję do strefy polarnej arktycznej z początkiem lata r. p. Okreśły floty będą grały rolę pomocniczą, gdyż ekspedycja będzie przeważnie złożona z aeroplanów w których liczbie znajduje się olbrzymi sterowiec.

MERITE AGRICOLE.

Jest to medal nadawany przez rząd francuski farmerom, który z góra 500 lat uprawia ten sam kawałek ziemi. Dotychczas zgłosiło się 750 kandydatów, z tych jeden wylegitymował się, iż rodzina jego od roku 772 nie zmieniła miejsca zamieszkania.

AMERYKAŃSKI REPORTER.

Nie tajemnicą żadną dla wielu ludzi, jest to, że reporterzy pism amerykańskich są wszystkim i niebezpieczniej rzeczy nadzwyczajnych i wydobywa ją na światło dzienne sprawy, których ani zawodowi tajni agenci policyjni nie są w stanie „odgrzebać”. Reporterzy pism amerykańskich są jednocześnie redaktorami, wysłannikami, posłańcami, policjantami, detektywami i wszystkim coby sobie kto mógł pomysleć. Czego potrzeba często nie „wywacha” oni cześci odosłonią.

Były wypadki że reporterzy zdobyli zeznania przestępców i morderców, od których policja zeznań zdobyć nie mogła. Były i takie wypadki, że reporterzy wytropili wielkich przestępców, których policja wytropić nie mogła.

Jednym słowem reporterzy amerykańscy są zaawansowaną i dzielną i przebiegłą, którzy spełniają jednocześnie wielorakie czynności stojąc na straży bezpieczeństwa publicznego i ogólnej sprawiedliwości.

Szkoda, że w Polsce typ prawdziwego reportera nie pojawił się, niejedną sprawą prędzej zostałaby wyświetlona.

KORONA HABSBURGÓW.

Niedawno rozegrała się — jak opowiada P. Burscheil na łamach dziennika „Neuer Merkur” — w jednym ze znanych hotelów Zurychu scena, która wywołała wprowadzić wesołość wśród zebranych w sali restauracyjnej tego hotelu paskarzy i spekulantów, sprawiała jednak bardzo przykre wrażenie na poważniejszej publiczności.

Oto, do stołu przy którym siedziało już podchmielone grono niepionów, przysiadł się jegomość również podchmielony, z ciężką, połyskującą koroną na głowie.

Jegomościem tym był znany już z procesu o nadużycia przy sprzedaży austriackich klejnotów koronnych, b. adiutant cesarza Karola, bar. von Steiner, korona zaś, którą dźwigał na głowie — koronę autentyczną Habsburgów, koroną Karola VI.

Wprawdzie powymyślano z niej już na sprzedaż kamienie drogocenne, nie mniej jednak pozostała pamiątką historyczną, godną chyba lepszego losu

Przemysł i handel.

PODWYŻSZENIE PODATKU OD PIWA I WINA.

(—) Z dniem 14 grudnia podwyższona została opłata od puda słodu z 1,440,000 mk. na 2,880,000 mk. i w małych browarach nieprzerabiających ponad 2 tys. pudów słodu z 1,200,000 na 2,400,000 mk. Zapasy piwa w browarach opodatkowane będą jak przedtem tj. pobrana zostanie różnica między dotychczasową a nową stopą podatkową.

W miejscach sprzedaży opodatkowane będą zapasy ponad 100 litrów po 1,200,000 mk. od hekta. Podatek opłacają browary w miarę sprzedaży piwa nie później jednak jak do 21 marca 1924 r. Stawka podatkowa na wino musujące podwyższ. została również o 100 pr.

Wszystkie zapasy w miejscach sprzedaży podlegają dodatkowej opłacie, a na fiaskach znajdować się mają pieczęcie urzędowe i odpowiednią ednotacją. (pap)

Z ŻYCIA TOWARZYSTW AKCYJNYCH.

(—) Ministerstwo Przemysłu i Handlu zatwierdziło dekretem z dnia 26 listopada 1923 r. statut Spółki Akcyjnej „Polskie Związkowe Rafinerie Olejów Skalnych” z siedzibą we Lwowie. Kapitał zakładowy wynosi 1 miliard marek, podzielony na 100,000 akcji imiennych po 10000 mkp. Cel: przerabianie, rafinowanie i użytkowanie olejów skalnych i pokrewnych produktów.

„Motor Polski” Tow. Akc. w Żninie wyplaca 5 proc. podstawowej dywidendy i 50 proc. superdywidendy za rok 1922.

Towarzystwo Przemysłu Metalowego „Iron” Sp. Akc. w Warszawie ogłasza podwyższenie kapitału akcyjnego o 550 milionów, do 1 miliarda marek, drogą nowej II emisji, 55000 sztuk akcji na okaziciela. Każde 9 akcji I emisji dają prawo nabycia 11 akcji II em. Cena emisyjna 11000 mkp.

Polskie Tow. Naftowe „Lechita” zwołuje powtórne Walne Zebranie na dzień 27 grudnia br. o godz. 6 po poł. w lokalu Spółdzielczego Banku Społecznego w Warszawie, ul. Bracka 17.

Cukrownia i Rafineria „Przeworsk” Sp. Akc. w Przeworsku zwołuje Walne Zebranie w dzień 19 grudnia br. o godz. 1 w południe, w sali posiedzeń cukrowni w Przeworsku.

Tow. Akc. „Elektryczność” w Warszawie ogłasza o wypłacie dywidendy za rok 1922-23 w wysokości 1000 mkp. od akcji 1000-markowej. Wypłatę uskutecznią Dom Bankowy 8. Natanson i Synowie.

Lwowskie Tow. Akc. Browarów zwołuje Walne Zebranie na 20 grudnia br. we Lwowie, w sali posiedzeń Towarzystwa, ul. Kleparowska 18.

Sp. Akc. „Siła i Światło” ogłasza o wymianie świadectw tymczasowych V em. na oryginalne akcje. Wymianę przeprowadza biuro Spółki.

ZMIANA MNOŻNIKÓW CELNYCH.

(—) Wedle nowego projektu min. skarbu ma być zmieniony mnożnik celny, opłacany według poszczególnych kategorii towarów (IV grupy obecnie), a zastosowany do wszystkich towarów, mnożnik normalny, tj. najwyższy.

Warszawska giełda oficjalna

GOTÓWKA.

Dolary 4,500,000

CZEKI.

New York 4,500,000
Belgia 209,000
Holandia 1,720,000
Londyn 19,750,000—19,600,000
Paryż 239,500
Praga 131,650
Szwajcaria 785,000
Wiedeń 63,35
Włochy 196,000

Bony złote 617,500—620,000—625,000

Milionówka 360,000—330,000—345,000

Tendencja zwykła.

WARSZAWSKA GIEŁDA AKCJOWA.

Bank Dyskontowy 3000
Bank dla H. i P. 900—950
Bank Kredytowy W. 1200
Bank Spółdzielczy 2500
Bank Zachodni 2200—2000
Bank Ziemski Kred. 215
Bank Zw. Spółek 4200—4150
Bank Handlowy 3700—3775
Bank Przem. Lwów 470—385—480
Bank Wileński Pryw. 270—260—270
Bank Powsz. Kred. 900000—77500
Bank Zjedn. Ziem P. 900—400
Sole Potasowe 5600—600
Puls 300—320—307500
Strem 15000
Cukier 4650—5050—4800 (2) —500—5250
Łazw 205—240 (1 i 2)
Fitzner 7750—7650
Modrzejów 10400—118000 (1) —11 2 pól—12550—12 1 pól
Ostrowiec 16500—17000—16800
Polski 550—700
Rudzki 1675—1725—1675 (1) 1775—1825—1775
Starachowice 3—600—3725
Trzebinia 825—900
Ursus 740—755
Zyrardów 332 i pól
Belpol 100—135
Hurt 375—450
Polbał 185—160
Syndykat Roln. 1773—1700
Zach. Tow. dla H. i P. 272 i pól
Elektryczność 2350—2100—2200
Kabel 800—750
Korek 130—150
Kłeczew 1500—137
Nafta 445—500
Nobel 975—990—985—890—875
Pustelnik 650
Wildt 420—400—410
Konopie 830 (5 i 6)
Cerata 175—190—180
Kłewski 2900—2925—2875
Chodorów 6000—5700—5900
Częstocice 4600—4650
Gosławice 1375—1475—1450 VI em. 170
Michałów 1725—1550—1725
Firlej 435
Drzewo 660—700—690
Węgiel 7200—7000
Węgiel 7200—7400—7300 dr.
Cegielski 955—915—930
Lilpop 685—700—670
Norblin 1200—1100—1200—1150
Ortwein 380—365—400
Parowozv 490—610
Rohn 370—450—425 VI em. 340—400—375
Rudzki 1825—1850—1825 (3) 1850—1935—1900
Suchedniów 3150—3400
Unja 8000—8400
Zieleniewski 19500—20000—19800
Zawiercie 375—385
Borkowski 825—900
Jabłkowiec 260—310—290
Skóry 90—100—95
Zegluga 190—200—192 i pól —VII em. 175—180
Ćmielów 1400—1225—1250
P. T. El. 300—280
Spłess 875—940—935
Herbata IV em. 165—160
Rylsev 135
Siła i Światło 1000—1150—1100
Spirytus 3700—4200—3850
Tkanina 140—180—170
Młynotwórnia 1250
Lombard 100.

NEO-FOSFATYNA WENDY

zdołała sobie uznanie jako najlepsza mączka odżywcza dla dzieci, starców i rekonwalescentów.

Skład apteka Wendy Krak. Przedm. 45, w Warszawie
Zadać wszędzie. 2727s

LUDNA
dziś premiera!

„Igraszka wyrafinowanej kobiety“

Wspaniały dramat w 6 aktach.

Młodzieńcy strzeżcie się przewrotnych kobiet!

Jak potrafią sprowadzić na bezdroża wskazuje powyższy dramat.

Nad program:

Nowość! Po raz pierwszy w Łodzi!

„My rządzymy światem, a nami kobiety“

Oryginalny przegląd paryskich mód w 2 aktach.

(2835b)

Wydanie na m. listopad 1923 r. Nr. 1.

LUDNA
dziś premiera!

Samochód ciężarowy

systemu Stower 3 tonowy 35 P.S. łańcuchowy, w dobrym stanie do sprzedania.

Widzewska Manufaktura Tow. Akc. Cegielniana 20. 282165

Zarząd T-wa Rzemieśln. „RESURSA“ w Łodzi

niniejszem podaje do wiadomości, że w niedzielę dnia 16.XII.23 r. o godzinie 10 rano w lokalu własnym przy ul. Kilińskiego Nr. 117. odbędzie się

sprawozdanie poselskie posła na Sejm K. Chądzyńskiego.

Referat przewiduje sprawy ogólnorzemieślnicze, a w szczególności sprawy rzemieślników, posiadających własne zakłady.

Na zebranie powyższe niniejszym zaprasza członków T-wa Resursa oraz wszystkich właścicieli zakładów rzemieślniczych.

Zarząd

T-wa Rzemieśln. „RESURSA“.

2825s1

Największy Magazyn w Łodzi! „Chrześcijański Jarmark Łódzki“

Piotrkowska 44, I-e piętro, tel. 613.

Na raty

polecamy oficjalnie zaopatrzone w modne i sezonowe towary wszystkie nasze działy. Wełny. Kamgarny na garnitury, palta i suknie. Podszewki. Białe towary bielizniane. Lniane obrusy i serwety. Ręczniki. Borchany. Chustki. Kapy. Kołdry. Trykotaż. Galanterie. Opowie. Gotowe ubrania. Palta damskie, męskie i dziecięce. Własna pracownia krawiecka wykonująca zamówienia. Nowe działy ceraty i czapek.

UWAGA: Kupcom z działu hutowego sprzedajemy po cenach fabrycznych na kredyt. (2255-b-12)

Pieniądz niema wartości, tylko garderoba

Radzimy nie zwlekać i dziś jeszcze kupić w firmie Szmeczel i Rozner, Łódź, Piotrkowska 100. i filja 160, dopóki stare tanie zapasy są na składzie:

Sukieneczki i palta dla dziewczynek, garniturki dziecięce.

Towar coraz droższy! 2759-b

Pakuła Józef

zgubił koncesję na prowadzenie warsztatu i sklepu masarskiego, patent 3 kat. oraz zaświadczenie na prawo wyjazdu dla zakupów trzody chlewnej w całym Województwie Łódzkim po targach, jarmarkach i wioskach. Oddać za nagrodę. Dojść 6. 2778b

Potrzebny stereotyp

Oferty do administracji „Rozwoju“ sub „H“ 2817s

Kino

w mieście powiatowym do sprzedania. Wiadomość: Pabjanice, ul. Zamkowa 19, A. Bieliski. 2774-b

Licytacja knia

odbędzie się dn. 17.XII r. b. o godzinie 11-ej w Kogym Odziale Komendy P. P. pow. Łódzkiego, ul. Kątna № 7. 2768b

Krawiec

zdolny podreżony męski pragnie wywozić się damskiego krawiectwa w solidnej formie. Wiadomość: Łąkowa ul. S. Pawlic od 10-2 w poł. 2744s3

Odstąpię

dwa pokoje z kuchnią na pierwszym piętrze. Oferty do Rozwoju pod „W. W.“ 2764b

Kupuję

placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterię, zęby sztuczne, garderobę i szale czarne. Zachodnia 32, naprzeciw domu lombarda, i p., L. Milich. 2424

Urobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AI AI AI O brzości ślubne wszy skie fasony, pierścionki, kolczyki z gwarancją za złoto, zegary, zegarki, platery duży wybór Jan Piacek Brzezińska 10 7511-16

AI AI Kupuję meble, dywany futra, garderobę maszynową do szycia. Placę najlepiej Łązna Benedykta 28 m. 15 7578-12

AI M Meble różne sprzedaje Sienkiewicza 59, ofiyna drugie wejście, drugie piętro mieszkania 26, Piechofa. 7682-1

Sprzedam szafę, łóżka, kozetkę, kredens kuchenny. Piotrkowska 132-9 7588-2

Sprzedam okazynie 3 metry towaru na ubrania (szrajgara). Al. Koszuszki 41-15. 7686-1

Kupię natychmiast kołnierz futrzany

skunks lub lis w dobrym stanie. Oferty do Rozwoju z ceną pod „Kołnierz“ 2780s

Do sprzedania 2 szafy sklepowe do garderoby za szkłem i bufet, Cegielniana № 54 pralnia. 7695-2

Powóz, karetta, lando, angielskie chomonta para (białe), rolwagi sprzedam Kilińskiego № 28 7696-7

Do sprzedania chomonta krawieckie czarne, komplet. Wiadomość: Restauracja w hotelu Polonia Dzielna № 58. 7007-1

Łóżka, bieliznarkę, stół, krzesła, leżankę, lustro maszynę czatażkę sprzedam. Przejazd 24 m. 1. 7702-2

Pluszowe palto (imitacja łapek) podszewka jedwabna, okazuje się na spłaty sprzedam. Zachodnia 53-3, front. 7637-1

Meble są po cenach przyszłych do sprzedania. Żelazna 9-a, naprzeciw monopou ul. A. Bauera. 7691-5

Para chomont angielskich z białym bronzem i pojedynkę angielski do sprzedania Piotrkowska 155 S. Skorzyński 7678-1

Różne:

AI A. N. Na raty! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe w lokciowizne na każdy gust, w najodpowiedniejszych warunkach. Leon Rubaszki Kilińskiego 40 7633-17

Przybił się pies, biały pudel. Chłodna № 6, Kot. 7659-1

Oddam dziecko na własność płci żeńskiej, niechrzczone. Wiadomość ul. Maryńska 12 m. 18 III p. 7697-2

Przybił się pies szpic maści białej. Można odebrać za zwrot kosztów, Lipowa 58 m. 59. 7698-3

Poszukuję 5 pokoi, kuchnię (śródmieście), zapłace 45 milionów miesięcznie. Zgłoszenia: Socha Pomarska 49 7699-2

Potrzebny zaraz pokój z kuchnią. Dzielnica obojętna. Oferty do Rozwoju pod „Mieszkanie“ 7701-1

Służąca uczciwa do wszystkich go potrzebna. Zgłaszać się Kilińskiego 205 m. 36 7688-3

Potrzebne podręczne i uczenie do haflu. Piotrkowska Nr. 197 m 8 7693-5

Sklep, mieszkanie, punkt do skonania, do odstąpienia. Wiadomość: Piotrkowska 155, w dystrybucji. 7692-1

Przyjmę wspólnika z większym kapitałem, Napiórkowskiego 81, Piekarnia, Stańczyk. 7679-2

Potrzebne dwie wykwalifikowane pokojowe z dobrymi świadectwami zaraz. Szklana № 35 7687-1

panią, którą zeszłego piątku odprowadziłem na ulicę Fabliksa niosąc jej pakunek proszę o nawiązanie znajomości. List do Rozwoju pod „Prawy“ 7654-1

Pokoju umeblowanego poszukuje się. Zgłoszenia W. Scibor, Teatr Miejski 7675-1

Potrzebny podreżony czeladnik krawiecki (Rzgowska) Bedańska № 8 7660-1

Potrzebny zdun do wanny kałowej. Oferty z ceną do Rozwoju sub „Zdun“ 2801-1

Zgubione dokumenty

Kon Hil zgubił książkę wojskową wydaną w Pabjanicach, oraz paszport rosyjski wydany w Łodzi. 7662-1

Franciszek Pietrzyk zgubił książeczkę wojskową wydaną w P. K. U. w Łodzi. 7694-3

Zginił paszport polski, na imię Z. Adama Ciechanowskiego, wydany w Łodzi. 7689-3

Na gwiazdkę!

Magazyn Mebli

Wł. Romiszowskiego

Piotrkowska Nr. 116, I p. In Poleca na warunkach dogodnych

DYWANY
MEBLE klubowe
ŁÓŻKA metalowe
SYPIALNIE, STOŁOWE
SALONY
KUCHENNE URZĄDZENIA
Okazynie
PIANINA, FISHARMNJE.
Duży wybór pojedynczych mebli

W niedzielę 16 i 23-go magazyn od 1-6-ej otwarty. 2841b

Cena ogłoszeń: Przed tekstem i w tekście 40.000 mk., za tekstem 80.000 mk., z wyjątkiem 10.000 mk., wśród drobna. 20.000 mk., nekrologi 30.000 mk., komunikaty 30.000 mk., za wiersz milimetryczny zamieszczony w pro. c. 2000, egzemplarzowe 1000 pro. c. Tabulkowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Stronicy przed tekstem dla ogłoszenia podzielona na 8 łamy, za tekstem na 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia wysyłane się do godz. 6-ej, po 6-ej dolicza się 50 proc. Za terminowe wychođenje ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje jeszcze przedtem przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. „Rozwoju“ można zamawiać w Zielieru u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatoskiego, ul. Zamkowa.